

2021 YAZ AYLARINDA YAŞANAN ORMAN YANGINLARININ İTFAİYE TEŞKİLATLARI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ ANTALYA İTFAİYE TEŞKİLATI ÖRNEĞİ

THE EFFECTS OF FOREST FIRES IN THE SUMMER 2021 ON FIRE FIGHTINGS ANTALYA FIRE DEPARTMENT EXAMPLE

Öğretim Görevlisi Emre Safa TENGİLİMOĞLU

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya Teknik Bilimler MYO Sivil Savunma ve İtfaiyecilik Programı, emre.tengilimoglu@dpu.edu.tr
Kütahya / Türkiye
ORCID: 0000-0003-4051-8499

Öğretim Görevlisi Bülent BULDU

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya Teknik Bilimler MYO Sivil Savunma ve İtfaiyecilik Programı, bulent.buldu@dpu.edu.tr
Kütahya / Türkiye
ORCID: 0000-0002-8705-3118

ÖZET

Dünyada küresel ısınma ve iklim değişikliklerinden de kaynaklı olarak yeryüzünde yaşanan, afetler (deprem, sel, tsunami, orman yangınları... vb.) artış göstererek devam etmektedir. Dünyada artış gösteren bu afetler maalesef ülkemize de yansımıştır.

2021 Temmuz-Ağustos döneminde yaşanan orman yangınları, tarihte kayıtlara geçmiş yaşanan en büyük orman yangınları arasındadır. Bu tarihler arasında Antalya ilinde çıkan orman yangınlarında kırsal alanla birlikte toplam 135 bin hektar alan maalesef yanmıştır. Çıkan yangın sırasında 50'ye yakın mahallede tahliye işlemi gerçekleştirilmiştir. Yangın maalesef 3. seviye bir afete dönüşmüş ve yüzlerce bina hasar görmüştür. Hasar gören binaların ağır hasar ve orta hasarlı olmaları maddi zararın boyutlarını arttırmıştır. Maalesef ortaya çıkan yangınlarda 250 kişi yaralanmış, 7 kişi hayatını kaybetmiştir. Yangın yabani hayatı da olumsuz etkilemiş ve neticesinde yüzlerce küçükbaş ve büyükbaş hayvan ile birlikte, ormanda yaşamını sürdüren irili ufaklı yüzlerce canlı hayatını kaybetmiştir. Gerçekleşen bu yangının vakit kaybedilmeden söndürülmesi ve kontrol altına alınabilmesi için başta Antalya İtfaiyesi olmak üzere ülkemizin her yerinden itfaiye teşkilatları orman yangınlarına müdahale çalışmalarına katılmışlardır.

Afet Yönetimi; Afetlerin olumsuz etkilerinden dolayı meydana gelen zararların azaltılması ve önleyici çalışmaların gerçekleştirilmesi, afet sonrasında oluşan olumsuz durumlara etkili, hızlı ve zamanında müdahale edilmesi, afetin etkilerinin azaltılarak toplumun güvenli, yeni bir yaşam alanı oluşturulabilmesi için gereken tüm faktörleri içeren bütünlük bir mücadele süreci olarak tanımlanabilir.

Başka bir ifadeyle afet yönetimi, oluşan afetin zararlarının azaltılması, önleyici çalışmaların gerçekleştirilmesi, acil durum ve afet henüz meydana gelmeden önce, afet ve acil durum yaşanır yaşanmaz 0 noktasında ve afet ve acil durum yaşandıktan sonra, almamız gereken tedbirler ve yapılması gerekli olan çalışmaların planlama, koordine edilme, yönlendirilme, desteklenme ve etkili olarak uygulanabilmesi için aktif faaliyet gösteren ve sistemin içerisinde yer alan sivil toplum örgütlerinin gönüllü çalışanları ve ülkemizin kamu düzenini sağlayan en büyük paydaş olan kamu kuruluşlarının imkânları ve kaynakları hedeflenen stratejik öncelik ve hedefler doğrultusunda kullanımını gerekli kılan, çok perspektif, çok katılımlı ve farklı disiplinlerden oluşan, dinamik ve bütünlük bir risk yönetim sürecidir.

Antalya İtfaiyesi orman yangınlarına müdahale etme konusunda tecrübeli ve dinamik bir yapıya sahiptir. 2021 yazında yaşanan orman yangınlarına cansiperane biçimde tüm özveriyle müdahale ederek yangının daha fazla zarar vermesine engel olmuştur. Her ne sebeple olursa olsun, orman yangınları meydana geldiği bölgede yaşayan insan yerleşimlerini ve tüm ekosistemi olumsuz olarak etkilediğinde afete dönüşmektedir. Çok fazla deneyimlediğimiz bir gerçek ise orman yangınlarının kendini tekrar etmesi veya dönüşümlü bir periyodunun olduğu gerçeğidir. Yani orman yangınları sürekli olmaktadır ve olmaya da devam edecektir. Bundan dolayı şu çıkarımı yapabiliriz, belirli dönemlerde veya periyodik zaman aralıklarında, belirli bölgelerde oluşan orman yangınları kendisini tekrar edecektir. Dünyanın en gelişmiş ülkelerinde bile orman yangınları maalesef belirli periyotlarda kendisini tekrar etmektedir. Fakat unutmamak gerekir ki başımıza gelmiş bir afet, daha sonrasında başımıza gelebilecek olası bir afetin aynı zamanda fırsatıdır. Bu fırsatı iyi değerlendirip, afet meydana gelmeden önce hazırlıklı olma, zarar azaltma, iyileştirme ve müdahale aşamalarını daha verimli şekilde geçirmemiz gerekir.

Anahtar Kelime: Orman Yangınları, İtfaiye Teşkilatları, Antalya İtfaiyesi

ABSTRACT

Disasters (earthquake, flood, tsunami, forest fires, etc.) experienced in the world due to global warming and climate changes continue to increase. Unfortunately, these disasters, which have increased in the world, have also been reflected in our country.

Forest fires in the period of July-August 2021 are among the largest recorded forest fires in history. Forest fires in the period of July-August 2021 are among the largest recorded forest fires in history. Between these dates, a total of 135 thousand hectares of land, including the rural area, unfortunately burned in the forest fires in the province of Antalya. During the fire, evacuation was carried out in nearly 50 neighborhoods. Unfortunately, the fire turned into a Level 3 disaster and hundreds of buildings were damaged. The fact that the damaged buildings were heavily damaged and moderately damaged increased the size of the material damage. Unfortunately, 250 people were injured and 7 people died in the fires. The fire also adversely affected wildlife, and as a result, hundreds of small and large animals living in the forest lost their lives, along with hundreds of small cattle and sheep. Fire brigades from all over our country, especially the Antalya Fire Brigade, participated in the intervention efforts to forest fires in order to extinguish this fire without losing time and take it under control.

Disaster Management; It can be defined as an integrated struggle process that includes all the necessary factors to reduce the damage caused by the negative effects of disasters and to carry out preventive works, to intervene in the negative situations after the disaster in an effective, fast and timely manner, to reduce the effects of the disaster and to create a safe and new living space for the society. In other words, disaster management is the responsibility of all public institutions and non-governmental organizations in order to reduce the damages of the disaster, to carry out preventive works, to take the precautions before, during and after the disaster, and to plan, coordinate, direct, support and effectively implement the necessary works.

It is a multi-disciplinary, multi-actor, multi-faceted, dynamic and integrated risk governance process that requires organizations to use their opportunities and resources in line with the targeted strategic priorities and objectives. Antalya Fire Department has an experienced and dynamic structure in responding to forest fires. It intervened with all its devotion to the forest fires in the summer of 2021 and prevented the fire from causing further damage. Whatever the reason, forest fires turn into disasters when they negatively affect human settlements and the entire ecosystem in the region where they occur. A fact that we experience a lot is the fact that forest fires repeat themselves or have a rotating period. In other words, forest fires are constant and will continue to happen. Therefore, we can deduce that forest fires that occur in certain regions at certain periods or at periodic intervals will repeat themselves. Even in the most developed countries of the world, forest fires unfortunately repeat themselves in certain periods. But we should not forget that a disaster that has happened to us is also an opportunity for a possible disaster that may happen to us later. We need to take advantage of this opportunity and pass the stages of preparedness, mitigation, recovery and response more efficiently before a disaster occurs.

Keywords: Forest Fires, Fire Brigades, Antalya Fire Department

1.GİRİŞ

Dünyada küresel ısınma ve iklim değişikliklerinden de kaynaklı olarak yeryüzünde yaşanan, afetler (deprem, sel, tsunami, orman yangınları...vb.) artış göstererek devam etmektedir. Dünyada artış gösteren bu afetler maalesef ülkemize de yansımıştır.

2021 Temmuz-Ağustos döneminde yaşanan orman yangınları, tarihte kayıtlara geçmiş yaşanan en büyük orman yangınları arasındadır. Bu tarihler arasında Antalya ilinde çıkan orman yangınlarında kırsal alanla birlikte toplam 135 bin hektar alan maalesef yanmıştır. Çıkan yangın sırasında 50'ye yakın mahallede tahliye işlemi gerçekleştirilmiştir. Yangın maalesef 3. seviye bir afete dönüşmüş ve yüzlerce bina hasar görmüştür. Hasar gören binaların ağır hasar ve orta hasarlı olmaları maddi zararın boyutlarını arttırmıştır. Maalesef ortaya çıkan yangınlarda 250 kişi yaralanmış, 7 kişi hayatını kaybetmiştir. Yangın yabani hayatı da olumsuz etkilemiş ve neticesinde yüzlerce küçükbaş ve büyükbaş hayvan ile birlikte, ormanda yaşamını sürdüren irili ufaklı yüzlerce canlı hayatını kaybetmiştir. Aynı zamanda bu alanda arıcılık faaliyetleri ve orman yangınlarının havayı kirletmesiyle birlikte doğal hayat olumsuz etkilenmiştir.(www.ttb.org.tr)

2.ARAŞTIRMA ve BULGULAR

Afet Yönetimi; Afetlerin olumsuz etkilerinden dolayı meydana gelen zararların azaltılması ve önleyici çalışmaların gerçekleştirilmesi, afet sonrasında oluşan olumsuz durumlara etkili, hızlı ve zamanında müdahale edilmesi, afetin etkilerinin azaltılarak toplumun güvenli, yeni bir yaşam alanı oluşturulabilmesi için gereken tüm faktörleri içeren bütünlük bir mücadele süreci olarak tanımlanabilir.

Başka bir ifadeyle afet yönetimi, oluşan afetin zararlarının azaltılması, önleyici çalışmaların gerçekleştirilmesi,acil durum ve afet henüz meydana gelmeden önce, afet ve acil durum yaşanır yaşanmaz 0 noktasında ve afet ve acil durum yaşandıktan sonra, almamız gereken tedbirler ve yapılması gerekli olan çalışmaların planlama, koordine edilme, yönlendirilme, desteklenme ve etkili olarak uygulanabilmesi için aktif faaliyet gösteren ve sistemin içerisinde yer alan sivil toplum örgütlerinin gönüllü çalışanları ve ülkemizin kamu düzenini sağlayan en büyük paydaş olan kamu kuruluşlarının imkânları ve kaynakları hedeflenen stratejik öncelik ve hedefler doğrultusunda kullanımını gerekli kılan, çok perspektif,çok katımlı ve farklı disiplinlerden oluşan, dinamik ve bütünlük bir risk yönetim sürecidir.

“Kısaca “Afet Yönetimi” kavramı, her türlü tehlikeye karşı hazırlıklı olma, zarar/risk azaltma, müdahale etme ve iyileştirme amacıyla mevcut kaynakları organize eden analiz, planlama, karar alma ve değerlendirme süreçlerinin tümüdür.” (Özmen,2018)

Antalya itfaiyesi orman yangınlarına müdahale etme konusunda tecrübeli ve dinamik bir yapıya sahiptir. 2021 yaz aylarında yaşanan orman yangınlarına cansiperane biçimde, tüm özveri ve fedakarlığıyla müdahale ederek yangınların daha fazla zarar vermesine engel olmuştur.

Orman yangınlarının meydana gelme şekli her ne sebeple olursa olsun, bölgede yaşayan insan yerleşimlerini ve tüm ekosistemi olumsuz olarak etkilediği zaman afete dönüşmektedir. Çok fazla deneyimlediğimiz bir gerçek ise orman yangınlarının kendini tekrar etmesi veya dönüşümlü bir periyodunun olduğu gerçeğidir. Yani orman yangınları sürekli olmaktadır ve olmaya da devam edecektir. Bundan dolayı şu çıkarımı yapabiliriz, belirli dönemlerde veya periyodik zaman aralıklarında, belirli bölgelerde oluşan orman yangınları kendisini tekrar edecektir. Dünyanın en gelişmiş ülkelerinde bile orman yangınları maalesef belirli periyotlarda kendisini tekrar etmektedir. Fakat unutmamak gerekir ki başımıza gelmiş bir afet, daha sonrasında başımıza gelebilecek olası bir afetin aynı zamanda fırsatıdır. Bu fırsatı iyi değerlendirip, afet meydana gelmeden önce hazırlıklı olma, zarar azaltma, iyileştirme ve müdahale aşamalarını daha verimli şekilde geçirmemiz gerekir. Belediye itfaiye yönetmeliği incelendiğinde; itfaiyenin görevleri bölümünde itfaiyenin hem afet öncesinde hem de afet sırasında yapması gereken önemli görevleri bulunmaktadır.

2.1. Belediye İtfaiye Yönetmeliği

Görevleri

MADDE 6 – (Değişik:RG-18/12/2021-31693)

(1) İtfaiye teşkilatının görevleri şunlardır:

- a) Yangınlara müdahale etmek ve söndürmek.
- b) Her türlü kaza, çökme, patlama, mahsur kalma ve benzeri durumlarda teknik kurtarma gerektiren olaylara müdahale etmek ve ilk yardım hizmetlerini yürütmek; arazide, su üstü ve su altında her türlü arama ve kurtarma çalışmalarını yapmak.
- c) Su baskınlarına müdahale etmek.
- ç) Afet ve acil durumlarda arama ve kurtarma çalışmalarına katılmak.
- d) 27/11/2007 tarihli ve 2007/12937 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik ile verilen görevleri yapmak.
- e) 30/9/2020 tarihli ve 3033 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe konulan Kimyasal, Biyolojik, Radyolojik, Nükleer Tehdit ve Tehlikelere Dair Görev Yönetmeliği kapsamında kimyasal, biyolojik, radyolojik ve nükleer olaylara yangın durumunda ilk müdahalede bulunmak, keşif-tespit, arama/kurtarma faaliyetlerinde 3/1/2014 tarihli ve 28871 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP) kapsamında ilgili çalışma grubuna destek vermek, dekontaminasyon görevlerini valilik ile iş birliği içerisinde yerine getirmek.
- f) Halkı, kurum ve kuruluşları itfaiye hizmetleri ile ilgili olarak bilgilendirmek, alınacak önlemler konusunda eğitmek ve bu konuda tatbikatlar yapmak.
- g) Kamu ve özel kuruluşlara ait itfaiye birimleri ile gönüllü itfaiye personelinin eğitim ve yetiştirilmesine yardım etmek; bunların bina, araç-gereç ve donanımlarının itfaiye standartlarına uygunluğunu denetlemek ve bu birimlere yangın yeterlilik belgesi vermek ve gerektiğinde bu birimlerle iş birliği yapmak.
- ğ) Belediye sınırları dışındaki olaylara müdahale etmek.
- h) Binaların Yangından Korunması Hakkındaki Yönetmelik hükümlerine göre belediye meclisince tespit edilecek ücret karşılığında baca temizliği yapmak ya da belediye tarafından yetkilendirilmiş kişi ve kuruluşlara yaptırmak ve bacaları yangına karşı önlemler yönünden denetlemek.
- ı) Talep edilmesi halinde orman yangınlarının söndürülmesi çalışmalarına katılmak.

i) İmar planlarına göre parlayıcı, patlayıcı ve yanıcı madde depolama yerlerinin tespiti için ilgili birimlere görüş bildirmek.

(2) İtfaiye teşkilatları, afet ve acil durumlar ile ilgili görevlerini 26/8/2013 tarihli ve 2013/5703 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Afet ve Acil Durum Müdahale Hizmetleri Yönetmeliği ile Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP) kapsamında yürütür.

Antalya İtfaiye Teşkilatı; Belediye İtfaiye Yönetmeliği'nde bulunan görevleri gereği, çıkan orman yangınlarına müdahale etmiş, büyük bir afet sırasında tüm gücünü kullanarak, yapması gereken görevini en iyi şekilde yerine getirmiştir.

Aynı zamanda yaşanan orman yangınının büyüklüğü nedeniyle, Belediye İtfaiye Yönetmeliği'nde itfaiye teşkilatları görevleri kısmında;

ğ) Belediye sınırları dışındaki olaylara müdahale etmek.

Fıkrası gereği, Ankara, Kayseri, Bursa, Balıkesir, Mersin, Adana, İstanbul, Kütahya gibi birçok itfaiye teşkilatı el ele vererek yangın söndürme çalışmalarını Afad'ın koordinesinde yürütmüştür.

Ayrıca yine Belediye İtfaiye Yönetmeliği'nin;

e) 30/9/2020 tarihli ve 3033 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe konulan Kimyasal, Biyolojik, Radyolojik, Nükleer Tehdit ve Tehlikelere Dair Görev Yönetmeliği kapsamında kimyasal, biyolojik, radyolojik ve nükleer olaylara yangın durumunda ilk müdahalede bulunmak, keşif-tespit, arama/kurtarma faaliyetlerinde 3/1/2014 tarihli ve 28871 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP) kapsamında ilgili çalışma grubuna destek vermek, dekontaminasyon görevlerini valilik ile iş birliği içerisinde yerine getirmek.

Ve

(2) İtfaiye teşkilatları, afet ve acil durumlar ile ilgili görevlerini 26/8/2013 tarihli ve 2013/5703 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Afet ve Acil Durum Müdahale Hizmetleri Yönetmeliği ile Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP) kapsamında yürütür.

Fıkraları gereği bütün il ve ilçe itfaiye teşkilatları; Afad tarafından hazırlanan ve 28 hizmet grubundan oluşan, çok aktörlü, kısaca TAMP olarak adlandırılan ve afetlere müdahale konusunda yetkinlik ve verimliliğin artırılması için yürürlüğe konulmuş olan Türkiye Afet Müdahale Planı kapsamında, yaşanan orman yangınında müdahale çalışmalarına katılmak için ellerinden geleni yapmaya çalışmışlardır.

TAMP olarak adlandırılan ve afetlere müdahale konusunda yetkinlik ve verimliliğin artırılması için yürürlüğe konulmuş olan Türkiye Afet Müdahale Planı ; Herhangi bir yerel imkanlarla üstesinden gelinebilecek olan acil durumlar ve meydana gelmesi muhtemel afetlere ilişkin kurtarma operasyonlarına müdahale edecek saha görevlileri, tüm koordinasyon birim elemanlarına dair görev ve yükümlülükleri tanımlamak, acil durumlar ve henüz meydana gelmemiş afetlerden önce, afetin meydana gelmesinden hemen sonrasında, o altın saatlerde ve halkın afet sonrasında oluşan zararlarını ve yaralarını sarmasına yardımcı olacak zamanlarda, eylem plan ve temel ilkeleri belirlemektedir. Bununla birlikte ülkemizde meydana gelebilecek her tür ve büyüklükte oluşan acil durum ve afetlere müdahale operasyonlarında görev alacak, tüm STK, özel kuruluş, kamu kurumları ve gerçek kişileri de bünyesinde toplamaktadır.

TAMP içerisinde tüm itfaiye teşkilatları gibi Antalya İtfaiye Teşkilatı da yangın hizmetleri grubu içerisinde yer almaktadır. Antalya Büyükşehir Belediye İtfaiyesi 112 acil çağrı merkezi verilerine göre 2021 yılı içerisinde yaklaşık 13 bin 800 vakaya müdahale etmiştir.

Antalya itfaiyesinin bu dinamik yapısı yangın, su baskını, trafik kazası, göçük gibi yerel imkanlarla baş edebileceği, acil durumlar ve ulusal çapta yaşanabilecek afetler konusunda müdahale etkinlik verimliliğini arttırmıştır. 24 saat esaslı çalışan teşkilat her zaman her zor durumda Antalya halkının yanında olmak için büyük çabalar göstermektedir. Antalya İtfaiyesi hem belediye itfaiye yönetmeliği hem de Türkiye Afet Müdahale Planının (TAMP)'dan aldığı hukuki dayanaklar ile, tüm itfaiye personeli, bütün araç, gereç ve malzemesi ile yaşanan bu büyük orman yangınına diğer itfaiye teşkilatları ile koordineli olarak en etkili şekilde müdahale etmiştir.

3.ORMAN YANGINLARININ ANTALYA İTFAİYE TEŞKİLATINA ETKİLERİ

Antalya itfaiyesi tarihimizin kayıtlara geçmiş en büyük ve bir o kadar da çok fazla hasarlara neden olan orman yangınlarında tüm özverisi ve bütün personeli ile, belediye itfaiye yönetmeliğinin afet sırasındaki müdahale maddelerine (a,b,c,ç,e,ı,ğ) uyararak müdahale etmiştir. TAMP olarak adlandırılan ve afetlere müdahale konusunda yetkinlik ve verimliliğin artırılması için yürürlüğe konulmuş olan Türkiye Afet Müdahale Planının, yangın hizmetleri grubunda yer almasıyla müdahale çalışmalarını Afad koordinesinde gerçekleştirmiştir.

Antalya itfaiye teşkilatı 2015 yılında belediye meclisinden gönüllü itfaiyecilik yönetmeliğini geçirerek, afetlere dirençli ve bilinçli bir toplum anlayışına önemli bir başlangıç yapmıştır.

Tamamen tercih sebebi olarak gönülden çalışma isteğiyle, herhangi bir dış etken, kuvvet ve taahhüt içermeden, bağımsız herhangi bir ekonomik çıkarı olmayan, toplumun refahına ve yararına çalışarak bu konu hakkında pay sahibi olmayı benimseyen kişiler gönüllü olarak karşımıza çıkmaktadırlar. Bu bağlamda gönüllüler aktivitelerini kurumsal bir organizasyon içerisinde faaliyete geçirmeleri, bunun için gerekli yeterliliğe ulaşabilmeleri katılım ve etkinlik artışını yakalayabilmeleri, bütünüyle kendi kişisel çabaları ve istekleri doğrultusunda kamu yararına olumlu bir farkındalıktır. (Pektaş, 2017)

Tablo 1: 2015-2020 Yılları Arasında İstanbul İtfaiye Teşkilatında Gönüllü İtfaiyecilerin Toplam İtfaiyeci Sayıları

Tablo 1. Personel Sayısı (2015-2020)			
Yıl	Çalışan Sayısı		
	Profesyonel İtfaiye Çalışan Sayısı	Gönüllü İtfaiyeci Sayısı	
2015	4.161	391	
2016	3.966	370	
2017	3.934	362	
2018	4.296	372	
2019	4.263	348	
2019 Ocak-Mart	4.271	372	
2020 Ocak-Mart	4.233	361	
Sayısal Değişim	2019 Ocak-Mart 2020 Ocak-Mart	-38 ↓	-11 ↓
	2015 Yılı 2019 Yılı	102 ↑	-43 ↓
Oransal Değişim	2019 Ocak-Mart 2020 Ocak-Mart	-0,01% ↓	-0,03% ↓
	2015 Yılı 2019 Yılı	0,02% ↑	-0,11% ↓

Kaynak: ibb.gov.tr

Ülkemizde gönüllü itfaiyecilik anlayışı ve bütünleşik afet yönetim sistemi içerisindeki öneminin henüz kavranmadığı, İstanbul itfaiyesinin verilerinden de anlaşılabilir. Aynı şekilde Ankara itfaiye Teşkilatı ve İzmir İtfaiye Teşkilatları da gönüllü itfaiyecilik konusunda istenilen gelişmeyi henüz gösterememiş olmakla birlikte, 2021 yılında yaşanan orman yangınları gönüllü itfaiyeciliğe olan talebi arttırmıştır. Antalya itfaiye teşkilatı yetkilileri ile yapılan görüşmelerde gönüllü itfaiyecilik konusunda gerekli adımların atılarak, olumlu farkındalık oluşturulma gayreti hız kazanmıştır.

Tablo 2: 2001-2013 Yılları Arasında Dünyada ki Farklı Ülkelerde Gönüllü (Volunter) İtfaiyecilerin Profesyonel Toplam İtfaiyeci Sayısı İçindeki Yüzdeler Dilimleri

Sıra No	Ülke	Gö Gönüllü İtfaiyeci Oran	Sıra No	Ülke	Gönüllü İtfaiyeci Oranı
1	Lihtenştayn	%100,00	11	Portekiz	%91,64
2	Avusturya	%99,13	12	Çekya	%85,38
3	Vietnam	%98,86	13	Japonya	%84,41
4	Çin	%98,29	14	Yeni Zelanda	%80,74
5	Slovenya	%98,15	15	Romanya	%80,17
6	Singapur	%97,57	16	Fransa	%78,61
7	Almanya	%95,82	17	Rusya	%76,27
8	Polonya	%95,79	18	ABD	%69,36
9	Slovakya	%94,90	19	Belçika	%68,90
10	Hırvatistan	%94,34	20	Brunei	%63,19

Kaynak: Center of Fire Statistics, 2015, s.33'ten yararlanılarak hazırlanmıştır.

Dünyanın birçok ülkesinde gönüllü itfaiyecilik öncelikle kriz yönetimi yani müdahale anlamında büyük bir güç ve verimli bir faaliyet olarak karşımıza çıkmaktadır. Aynı zamanda gönüllü itfaiyecilik halkın afet direncini önemli ölçüde arttırmakta ve afet bilincinin yükselmesine büyük katkı sağlayarak, afet öncesinde, afet sırasında ve afet sonrasında nasıl hareket etmesi gerektiğini bilen bir toplum olma yolunda önem arz etmektedir.

Belediye İtfaiye Yönetmeliği'nin:

f) Halkı, kurum ve kuruluşları itfaiye hizmetleri ile ilgili olarak bilgilendirmek, alınacak önlemler konusunda eğitmek ve bu konuda tatbikatlar yapmak.

g) Kamu ve özel kuruluşlara ait itfaiye birimleri ile gönüllü itfaiye personelinin eğitim ve yetiştirilmesine yardım etmek; bunların bina, araç-gereç ve donanımlarının itfaiye standartlarına uygunluğunu denetlemek ve bu birimlere yangın yeterlilik belgesi vermek ve gerektiğinde bu birimlerle iş birliği yapmak.

Maddeleri gereği afet öncesi yapılması gereken, afetlere dirençli toplumlar yetiştirmek ve geliştirmek adına önemli çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Yaşanan orman yangınlarından sonra birçok otel, işyeri, kamu ve özel kuruluşlar, sivil toplum örgütleri tarafından, orman yangınlarına müdahale eğitimi talepleri gelmiş ve bu talepler karşılanmıştır.

"Gelişmiş ülkelerde gönüllü itfaiyecilik çok yaygın ve afetlere karşı önemli bir güç olarak karşımıza çıkmaktadır. Birleşik devletler de ve Almanya'da bir milyonun üzerinde gönüllü itfaiyeci bulunmaktadır." (Kılıç,2010)

Ülkemizin birçok ilinden Antalya'da yaşanan orman yangınına müdahale etmek için yüzlerce vatandaşımız yardıma koşmuştur. Ama bu gizli güç yeterli seviyede eğitim ve malzemeye sahip olmadığı için daha etkin bir müdahale ve yardım gerçekleştirememiştir. Antalya itfaiye teşkilatı yaşanan orman yangınlarından sonra özellikle köy muhtarlarından ve yerel halktan gelen eğitim ve malzeme taleplerini karşılamaya önem göstermiştir.

Antalya itfaiye teşkilatı yaşanan orman yangınlarından sonra araç filosunu özellikle arazide de hareket kabiliyeti yüksek araçlarla güçlendirmiştir. Böylece ilerde yaşanması muhtemel yangınlara daha verimli ve çok daha etkin bir şekilde müdahalede bulunabilmek adına kendisini hazırlamıştır.

Meydana gelebilecek acil durum ve afetlerden Antalya ili ve halkının minimum seviyede etkilenmesi ve herhangi bir nedenle ekonomik ve aynı zamanda duygusal kayıplara uğramaması adına gereken tüm teknik, araç-gereç ve malzeme ile birlikte donanımlı ve liyakat esaslı personel sağlanması gibi ilgili önlemleri afet olmadan önce alması gerektiğinin bilincinde olarak hareket etmiştir.

Böylece personel sayısını %25 arttırarak, meydana gelebilecek her türlü afetlere ve yerel kaynaklarla baş edebilme kapasitesini arttırdığı acil durumlara daha etkin ve çok daha verimli müdahalede bulunabilme şansını yükseltmiştir. İtfaiye personeli alırken liyakat esaslı bir personel alımına giderek, üniversitelerin sivil savunma ve itfaiyecilik programlarından mezun, dinamik ve genç itfaiyecileri bünyesine katmıştır. İtfaiye Teşkilatı'na yeni adım atan bu genç itfaiyeciler, aynı zamanda Antalya İtfaiyesi'nin yaş ortalamasını 30 yaşın altına çekmişlerdir. Antalya itfaiye teşkilatı afetlere daha etkin, kapsamlı ve verimli müdahale etmek için mevcut personelinin eğitimine önem vererek Avrupa birliği projelerine katılımcı bir anlayış göstererek bu konudaki kararlılığını ve duyarlılığını ispatlamıştır.

4.SONUÇ ve ÖNERİLER

2021 yazında yaşanan orman yangınlarının Antalya İtfaiye Teşkilatı üzerinde meydana getirdiği olumlu etkileri aşağıdaki şekilde sıralayabiliriz:

- Meydana gelebilecek,orman yangınları da dahil olmak üzere bütün acil durum ve muhtemel büyük afetlerden Antalya halkının ve Antalya il ve ilçelerinin en az hasar ve en zararla atlatılabilmesi için gerekli olan bütün sevk ve idari konularda olduğu kadar, aynı zamanda teknik ve yönetsel önlemleri afetler yaşanmadan önce almaya çalışmıştır.
- Gerekli ve mümkün olan durumlarda maksimum seviyede önlem alarak, mümkün olmayan şartlarda ise söndürme, müdahale, iyileştirme, arama, kurtarma ve ilk yardım müdahalelerinin en verimli, etkili ve hızlı yapılabilmesini mümkün kılmak için planlar, hazırlıklar ve stratejiler yapmaya çalışmıştır.
- Afetlerin meydana getireceği zararların azaltılması çalışmalarını itfaiye teşkilatının kalkınmasının her safhasına dâhil etmeye çalışmış, mevcut tehlike ve risklerin artmasını önlemek için çaba sarf etmiş böylece sürdürülebilir bir kalkınma sağlamayı amaç edinmiştir.
- Antalya halkının her kesiminin orman yangınlarının ve afetlerin etkilerini en az hasarla atlatabilmesi için gerekli düzenlemeleri yapmış bilgi, beceri ve aynı zamanda donanım konusunda da katkı sağlayacak eğitim programlarını uygulamaya çalışmış ve yeterli personeli yetiştirmeye özen göstermiştir.
- Orman yangınları ve diğer müdahale ettiği afet ve acil durumlar neticesinde, mümkün olabilecek en fazla insan, ağaç, hayvan yani kısaca zarar görebilecek tüm canlı varlıkları ve doğayı kurtarmayı birincil öncelik olarak hedeflemiştir.
- Afetlerden kaynaklanan tüm ek risk ve tehlikelerden insan hayatını ve malını korumaya özen göstermiştir.
- Afetlerin zararlarından etkilenen toplumun her kesiminin hayati ihtiyaçları en kısa sürede karşılanmalı ve hayatın bir an önce eski stabil haline getirilmesine çalışılmalıdır.
- Orman yangınları ve afetlerden kaynaklanan tüm sosyal, maddi ve manevi aynı zamanda, ekonomik ve sosyolojik çevresellik içerisinde ki kayıpların minimum seviyede olması için projeler, stratejiler hazırlayarak proaktif bir yaklaşım sergilemeye gayret etmiştir.
- Antalya İtfaiyesi aynı zamanda yerel halkın ve turistlerin yerleşim ve yönetsel sorumluluğun ilk basamağı olan Antalya Büyükşehir Belediyesi ile sürekli ve verimli bir koordinasyon sağlayacak şekilde çalışarak orman yangınlarından ve diğer afetlerden etkilenen vatandaşlar için emniyetli, gelişmiş ve huzurlu yeni bir yaşam alanı oluşturma çalışmalarına devam etmektedir.
- Antalya İtfaiyesi gönüllü itfaiyeciliği daha fazla yaygınlaştırmak için farklı faaliyet alanlarında örgütlenmiş sivil toplum kuruluşları ile koordineli bir şekilde iletişime geçerek gönüllü itfaiyeci sayısını arttırabilir.
- Antalya İtfaiyesi Antalya halkına orman yangınları konusunda ve diğer afetler konusunda eğitim ve tatbikat sayısını arttırarak, Antalya halkının afet direnç seviyesinin yükselmesine yardımcı olabilir.

KAYNAKÇA

- 2004 tarih ve 5216 sayılı “Büyükşehir Belediyesi Kanunu”
2005 tarih ve 5393 sayılı “Belediye Kanunu”
2005 tarih ve 25961 sayılı “İl Özel İdaresi ve Belediye Hizmetlerine Gönüllü Katılım Yönetmeliği”
2006 tarih ve 26326 sayılı “Belediye İtfaiye Yönetmeliği”
2007 tarih ve 26735 sayılı “Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik” Türkiye Afet Müdahale planı
Kılıç,A.(2010).Ateşi Tutan Eller Ateş Kahramanları, Teknik Yayıncılık Tanıtım A.Ş.,İstanbul
Özmen,B.(2018). “Afet Yönetimi ve Temel Kavramlar”. (Ed. Bülent Özmen). Afet Yönetimi I,ss.3-20,T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını No:3530,Eskişehir.
Pektaş,E.(2017). “Gönüllü İtfaiyecilik Örneğinde Türkiye’de Belediye Hizmetlerine Gönüllü Katılım”, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi,22(15):2095-2117.
Center Of Fire Statistics (Ctif 2015) (2015). “International Association of Fire and Rescue Services, World Fire Statistics”, [http://www.ctif.org/sites/default/files/ctif_report20_world_fire_statistics_2015 .pdf](http://www.ctif.org/sites/default/files/ctif_report20_world_fire_statistics_2015.pdf), 31.10.2017.
İşbitirici, C. (2013). “İtfaiye ve Gönüllülük Uygulamaları”, TÜYAK 2013 Yangın ve Güvenlik Sempozyumu ve Sergisi, Bildiriler Kitabı, İstanbul: 85-94.
www.antalya.bel.tr
www.ttb.org.tr
www.mevzuat.gov.tr
www.ibb.gov.tr